

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2074/2022.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kaposvári Törvényszék 2.Bf.79/2022/10. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A dr. Dombi Sándor Zsolt ügyvéd által képviselt indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó által kifogásolt határozat a következő.
- [3] A Kaposvári Törvényszék 2022. május 19-én meghozott 2.Bf.79/2022/10. számú végzésével helybenhagyta a Kaposvári Járásbíróság 2022. január 18-án meghozott 10.B.194/2020/52. számú ítéletét, amely az indítványozót számvitel rendje megsértésének büntette, valamint hűtlen kezelés büntette miatt halmazati büntetésül négy év börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte. Az indítványozó szerint a kifogásolt bírói döntés sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését, mert a Kaposvári Törvényszék végzésének indokolásában a fellebbezés kiegészítésben előadottakra nem reagált.
- [4] 1.1. Az alkotmányjogi panaszban kifogásolt ügy lényege a következő.
- [5] A Kaposvári Járásbíróság 2022. január 18-án meghozott 10.B.194/2020/52. számú ítéletével bűnösnek mondta ki az indítványozót számvitel rendje megsértésének büntetésében, valamint hűtlen kezelés büntetésében. Az indítványozó az ítélet szerint ügyvezetőként a gazdasági társaság 2017. évre vonatkozó beszámolóját nem készítette el, nem intézkedett annak közzétételéről, valamint a könyvelőnek az éves beszámoló elkészítéséhez szükséges eredeti iratokat – a könyvelő felszólítása ellenére – nem adta át. Az ítélet szerint az indítványozó továbbá megszegte vagyonekezelői kötelezettségét, amikor a gazdasági társaság érdekeivel ellentétben álló ügyletet kötött és a tényleges értéknél jóval alacsonyabb áron értékesítette a társaság

tulajdonát képező ingatlant, továbbá magatartása folytán az így befolyt összeg sem került a társasághoz. Az elsőfokú bíróság az indítványozót halmazati büntetésül négy év börtön fokozatú szabadságvesztésre, öt év közügyektől eltiltásra és öt év időtartamra gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozás gyakorlásától eltiltásra ítélte. Továbbá az elsőfokú bíróság az indítványozóval szemben tízmillió forint erejéig vagyonekobjást rendelt el.

- [6] Az ítélet ellen az indítványozó és védője elsődlegesen bűncselekmény hiányában történő felmentés, másodlagosan eltérő tényállás és minősítés alapján enyhítés, valamint a vagyonekobjás mellőzése végett jelentett be fellebbezést. A védő a fellebbezését írásban indokolta és bizonyítási indítványokat terjesztett elő tanú kihallgatására, igazságügyi könyvszakértő kirendelésére és új ingatlanforgalmi szakértő kirendelésére vonatkozóan. A Somogy Megyei Főügyészség az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.
- [7] Ezt követően az indítványozó védője 2022. május 9-én elektronikus úton beadványt nyújtott be, amelyben fellebbezését kiegészítette. A fellebbezés kiegészítése az előző ügyvezető és a könyvelő szerepére, a gazdasági társaság működésére, az eladott ingatlan kapcsán kirendelt igazságügyi szakértőre és szakvéleményére, továbbá arra vonatkozóan tartalmaz érvelést, hogy a könyvelést az indítványozó nem ismerhette meg.
- [8] A Kaposvári Törvényszék mint másodfokú bíróság 2022. május 10-én megtartott nyilvános ülésén az indítványozó védője a tanú kihallgatására, igazságügyi könyvszakértő kirendelésére és új ingatlanforgalmi szakértő kirendelésére vonatkozó indítványait fenntartotta.
- [9] A Kaposvári Törvényszék 2022. május 19-én meghozott 2.Bf.79/2022/10. számú végzésével helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül. A végzés megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok betartása mellett járt el és olyan a Be. 607. § (1), valamint 608. § (1) bekezdésében és 609. §-ban írt eljárási szabályt nem vétett, amely miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének lenne helye. A végzés szerint az elsőfokú bíróság ítélete mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt részbeni megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul, a vádlott tagadásával szemben álló részében is. Az elsőfokú bíróság az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges bizonyítékokat beszerezte, értékelte, és indokolási kötelezettségét is ellenőrizhető módon teljesítette. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége teljes, abban hiba, hiányosság, iratellenesség, téves ténybeli következtetés nincs, az a másodfokú eljárás során is irányadó, alappal nem támadható, így a felmentésre, valamint az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezés nem vezetett

eredményre. A másodfokú bíróság a védelem – tanú kihallgatására, igazságügyi könyvszakértő kirendelésére és új ingatlanforgalmi szakértő kirendelésére vonatkozó – bizonyítási elutasította, mert a fellebbezésben új bizonyítékra csak abban az esetben lehet hivatkozni, ha a fellebbező valószínűsíti, hogy az ítélet kihirdetése után keletkezett, vagy önhibáján kívül arról csak az ítélet kihirdetése után szerzett tudomást [Be. 584. § (5) bekezdés].

- [10] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény a XXIV. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozva kérte a másodfokú bíróság döntésének megsemmisítését, indokai a következők.
- [11] Az indítványozó szerint a Kaposvári Törvényszék végzésének indokolásában a 2022. május 9-én benyújtott fellebbezés kiegészítésben előadottakra egyáltalán nem reagált, miközben az indokolásból mindig ki kell tűnnie, hogy a bíróság figyelembe vette, érdemben vizsgálta és értékelt az ügy szempontjából releváns kérdéseket. Az indítványozó szerint a jogerős végzés általánosságokat tartalmaz, amelyek mind a sablonszerű általánosság szintjén maradnak {másodfokú végzés [1]-[9], [11] és [17] pontjai}. Az indítvány szerint a végzésben ezen felül látszólag van indokolás, de az indokolás tartalmilag kitérő jellegű, míg a fellebbezés kiegészítésében foglaltakra még irreleváns érvek sem találhatóak álláspontja szerint.
- [12] Az indítványozó szerint a bírói döntést érdemben befolyásolja, és a konkrét ügyben is érdemben befolyásolta, hogy a bíróság a vád alá vont személy büntetőjogi felelősségét alapvetően meghatározó, illetve arra kiható kérdések számbavételét teljesen mellőzte, mert az nem egyeztethető össze a szándékolt bírói döntéssel, és ezzel összefüggésben a bíróság nem is tudja indokát adni, hogy a fellebbezésben felhozott releváns érvek ellenére miért az adott döntést hozta meg.
- [13] Az indítványozó alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tartja, hogy a terhelt a fellebbezése indokai ellenében nem tudja meg a jogerős végzésből, hogy melyek voltak az ellene hozott döntés melletti érvek. Az indítvány szerint az is alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, ha a csupán általánosság szintjén mozgó, tartalmatlan és a fellebbezésben előadottakhoz képest irreleváns kijelentésekből következően a bíróság nem bírálta el a fellebbezésben előadottakat. Álláspontja szerint a fellebbezésben foglaltakra irányuló reagálás teljes mellőzése, az indokolás teljes hiánya a beállt alapjogsérelem megnyilvánulási formája, tünete.
- [14] 2. Az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv.-ben előírt feltételének.
- [15] 2.1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz

befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek, különösen a 27. § szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelményeknek.

- [16] 2.2. Az indítványozó védője a Kaposvári Törvényszék végzését 2022. július 2-án vette át, az indítványozó az alkotmányjogi panaszt 2022. augusztus 26-án – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül – nyújtotta be jogi képviselő útján. Az Alkotmánybíróság főtitkárának felhívására az indítványozó határidőben kiegészítette az indítványt.
- [17] Az indítvány megjelölte az indítványozó jogosultságát és az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont]; az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérte kizárólag az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói végzést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], valamint az Alaptörvény indítványozó szerint sérelmet szenvedett rendelkezéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben megjelölte az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolta, hogy a sérelmezett bírói döntések álláspontja szerint miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. Az indítványozó továbbá kifejezett kérelmet terjesztett elő a támadott bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [18] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a tisztességes eljáráshoz való joga sérelmét állítva hivatkozott az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmére is. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a hatósági eljárások vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, ennél fogva az Alkotmánybíróság az indítványozó által a támadott bírósági végzés kapcsán előadottakat – az egységes indítványi érvelésre is figyelemmel – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben vette figyelembe.
- [19] Az indítványozó számára további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre, érintettsége fennáll a Kaposvári Törvényszék végzésével összefüggésben, a jogi képviselő meghatalmazását az indítványozó csatolta.
- [20] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel nem konjunktív, az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {vö. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

- [21] 3.1. Az indítvány szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését sérti, hogy a Kaposvári Törvényszék végzésének indokolásában a 2022. május 9-én benyújtott fellebbezés kiegészítésben előadottakra egyáltalán nem reagált.
- [22] A Kaposvári Törvényszék a fellebbezéssel támadott ítéletet, valamint az azt megelőző bírósági eljárást teljes terjedelmében bírálta felül a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel. A másodfokú bíróság a fellebbezéssel támadott elsőfokú ítélet egészét, így az ítélet valamennyi rendelkezését, a tényállás megalapozottságát és az ítéletet megelőző bírósági eljárást egyaránt vizsgálata tárgyává tette és a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta az elsőfokú ítéletét.
- [23] A Be. 605. § (4) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyásáról hozott végzés ügydöntő határozatnak minősül, annak tartalmával összefüggésben a törvény a határozat szerkesztésre vonatkozó előírásait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az indokolásában elegendő a helybenhagyás okait röviden ismertetni, hiszen az elsőfokú bíróság ítéletének indokai nem szorulnak kiegészítésre, illetőleg helyesbítésre.
- [24] A Kaposvári Törvényszék végzésében számot adott az elsőfokú ítéletre vonatkozó álláspontjáról, illetve döntésének indokairól. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül nem értékelhető alkotmányos kérdésként önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntéseket tévesnek, magára nézve sérelmesnek tartja {vö. 3529/2021. (XII. 13.) AB végzés, Indokolás [24]; 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [25] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az iratokból kitűnően (így a másodfokú végzés indokolásából is megállapíthatóan) a másodfokon eljáró bíróság rögzítette, miszerint az ügyvezető tartozik felelősséggel a könyvelő kiválasztásáért és a számviteli szabályok betartásáért, továbbá a végzésből kitűnően a másodfokú bíróság vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság miért az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértői véleményben foglaltakat fogadta el.
- [26] 3.2. Következésképpen az indítvány nem vetett fel a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség iránti kételyt, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségüként értékelhető kérdést. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [27] 4. Ekként az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1) és (2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdése alapján eljárva – az Abtv.

29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel visszautasította.

Budapest, 2023. május 9.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró